

Milli azadlıqdan
şirin nemət yoxdur!

J. Aliyev

YENİ AZƏRBAYCAN

Azərbaycanın dövlət məşəqiliyi Azərbaycan xalqının milli sərvətidir.

Qazet 1993-cü ilin aprel ayından növbət olur. Yeni Azərbaycan Partiyasının orqanı.

23 fevral
2024-cü il,
cümə
№ 035 (6621)
Qiyməti
60 qəpik

Prezident İlham Əliyev Sərəncam imzalayıb

Bax sah. 2

Azərbaycan tərəfdaslılığı böyük önem verir

Rəsmi Bakı qlobal çağırışların həllində fəal iştirakçıdır

Bax sah. 2

Azərbaycanın reallıqları bütün dünyada qəbul olunur

Bax sah. 3

Meksika COP29 üçün “Gənc iqlim səfirləri” programına başlayıb

BMT-nin İqlim Dəyişikliyi üzrə Çərçivə Konvensiyasının (COP29) 29-cu sessiyası ərefəsində Meksika yeni bir təşəbbüsü çıxış edib. Meksikanın Xarici İşlər Nazirliyi, UNICEF və Latin Amerikasının İqlim Reallığı Layihəsi çərçivəsində Meksikadan 35 gənclər seçilmişdir. “Gənc iqlim səfirləri” programı həyata keçirilir.

AZORTAC BNN portalına istinadla xəbər verir ki, bu unikal əməkdaşlıq qarsıdan gələn COP29 tədbirdində iştirak etmək üçün Meksikanın 35 gənclər nümayəndəsini seçmək məqsədi daşıyır.

Layihəyə Meksika Gənclər İstəkliliyi (IMJUVE), Yerli Xalqların Milli İstəkliliyi (INPI) və Matias Romero İstəkliliyi (IMR) daxil olmaqla müxtəlif qurumlar dəstək verir.

Program gənclərin inklüziv temsilciliyini temin etməklə iqlimin fəvqələdə halını həll etmək məqsədi daşıyır. Bu, rəsmi Bakının ev sahibi olacağı COP29-da müzakirələr zamanı unikal perspektivlərin təqdim edilməsi və iqlim ədalətinə maneələrin aradan qaldırılması üçün çox vacib hesab olunur.

Program göləcək nəslin öz goləcəyinin formallaşmasında fəal rol oynaması üçün səlahiyyətlərin verilməsinin vacibliyini vürgüləyaraq, gənclərin həm də goləcəyin liderləri olduğunu vürgüləyir.

Latin Amerikası İqlim Reallığı Layihəsi və məsul qurumlar gənclərə iqlim dəyişikliyinin həlli üçün uyğunlaşma, təsirlərin azaldılması və tətbiqi alətləri, həmçinin iqlim dəyişikliyi ilə bağlı beynəlxalq danişqınlardır.

Bax sah. 4

Söz azadlığına 175 illik həbs...

Bu günlərdə dünya ictimaiyyətinin gözü İngiltərinin paytaxtındadır. London məhkəməsində qalmaqallı “WikiLeaks” saytının yaradıcısı Culian Assancın taleyi həll olunur. Paytaxtın Ali Məhkəməsi fevralın 21-də “WikiLeaks”in qu-rucusuna Culian Assancın ABŞ-a ekstradisiyası barədə qərar çıxarılmış, eləcə də Assancın vekillərinin şikayətindən baxılmasına üçün dinləmələrə başlayıb. Xatırladaq ki, jurnalist Culian Assanc 12 il Böyük Britaniyada - övvəller Ekvador sefirliyinin binasında, daha sonra isə Belmarş maksimum tohlikosuzlik həbsxanasında möhkəmləşdirildi.

Beləliklə, Culian Assancın taleyi ilə bağlı uzun müddədir davam edən məhkəmə proseslerinin, nöhayət, bu həftə yekunlaşacağı gözlənilir. London Ali Məhkəməsi ABŞ həkimiyəti tərəfindən satqın elan edilmiş, lakin bir çoxları üçün qəhrəmanına çevrilmiş jurnalistin Birleşmiş Şəhərlər ekstradisiya olunub-olunmayağı ilə bağlı qərar verəcək. Başbibəli jurnalist ya onu qatı cinayətkar kimi qarşılamaga hazırlanan ABŞ-a ekstradisiya olunacaq, ya da onun apellyasiya şikayəti təyin ediləcək. Hüquq müdafiəcələrinin bildirdiyinə görə, ikinci halda apellyasiya məhkəməsinin baş tutması aylarla, hətta 1 ilən də çox vaxt apara bilər.

Culian Assancın ABŞ-a ekstradisiyası barədə qərar Böyük Britaniyanın keçmiş daxili işlər naziri Priti Patel tərəfindən verilib. Assancın bu qərardan şikayəti bütün maddələr üzrə redd edilib. Onun vəkillərinin bildirdiyinə görə, hazırladığı “WikiLeaks” quucusuna ekstradisiyadan canını qurtarmaq üçün Britaniya məhkəmələrində mümkün olan son hüquqi addımları atır.

Jurnalistin həyat yoldaşı Stella Assanc media nümayəndələrinə bildirib ki, əri London...

Bax sah. 7

ABŞ-in hərbi xərcləri azalması...

Bax sah. 7

APA-nın 14-cü plenar sessiyasında

Bax sah. 4

Makron Ermənistanın “sonunu” hazırlayır

Bax sah. 6

Azərbaycanın yol infrastrukturu müasir standartlara uyğundur

Beynəlxalq və yerli əhəmiyyətli yollar yenidən qurulur

Respublikamızda yol infrastrukturunu yenilənməsi paralel şəkildə bir neçə istiqamətdə həyata keçirilir. Mühüm istiqamətlərdən biri beynəlxalq əhəmiyyətli yolların yenidən qurulmasıdır. Ölkəmizin coğrafi yerləşməsi tranzit daşımaları baxımından çox olverişlidir. Eyni zamanda, Avrasiyada yaranan geosiyasi vəziyyət ölkəmiz üzərindən daşımaları maraqlı artırır. Uzunmüddətli daxili sabitlik, multikultural mühit, dövlətin siyasi iradesi, qonşu ölkələrlə xoş münasibət, optimallı qiyamət siyaseti, uzlaşdırılmış fealiyyət bu maraqlı şərtləndirən əsas amillər qismində çıxış edir. Azərbaycan olverişli coğrafi mövqeyindən və digər üstünlüklerindən istifadə edərək özü nünen tranzit imkanlarını genişləndirməyi hədəfleyib. Respublikamızın ərazisindən Şərqi-Qərb, Şimal-Çənub kimi mühüm beynəlxalq dəhlizlər keçir. Ölkəmiz, həmçinin əndi ki geosiyasi real illərlər fununda ənəmə də da artan Orta Dəhlizin on mühüm həqiqələrindən biridir. Son 20 ilde əlverişli marşrutlar yaradılmışdır. Beynəlxalq dəhlizlərin bir-birinə integrasiyası təmin edilib. Eyni zamanda, həm Şimal-Çənub, həm də Şərqi-Qərb dəhlizləri üzrə genişləndirilmiş yenidənqurma layihələri həyata keçirilir və hazırda yenilənmesi şəkildə davam etdirilir. Bu gün ölkəmizdən İran, Gürcüstan və Rusiya ilə dövlət sərhədləri nədək, necə deyirlər, şübhə kimi hamar yollar uzanır.

Azərbaycan dövləti, həmçinin regionlarda yerli əhəmiyyətli və kənd yollarının müasir standartlar səviyyəsində qurulmasına nail olmuşdur. Prezident İlham Əliyev regional inkişaf programlarının icra vəziyyəti ilə bağlı keçirilən konfranslarda ölkə ərazisində bütün kənd yolları

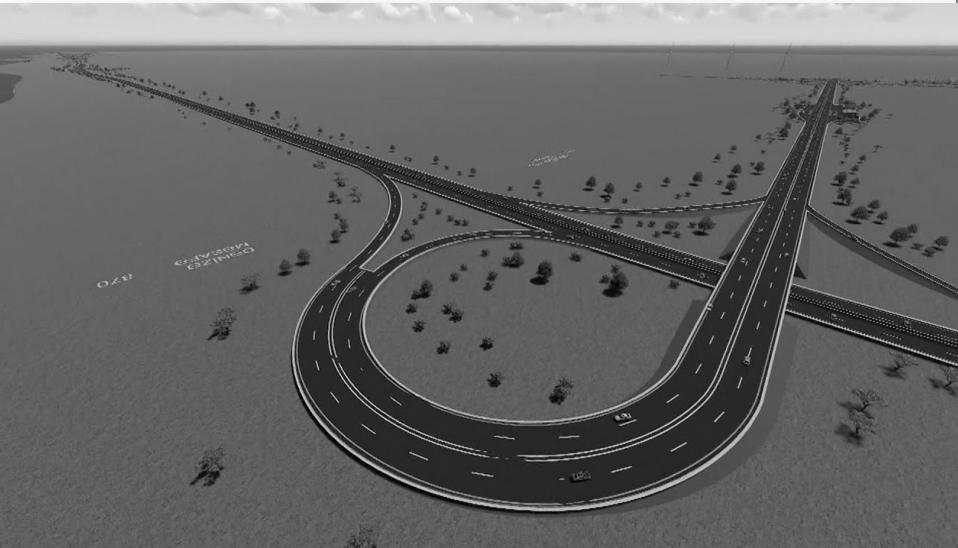
Yeni yol layihələri

Respublikamızda yolların inşası arası veilmədən fasılışdır. 2023-cü il ərzində 881,7 kilometr uzunluğunda avtomobil yolları, prospekt və küçələr tikilib, yeniden qurulub və təmir olunub. Buraya respublika əhəmiyyətli 418,8 kilometr, yerli əhəmiyyətli 418,5 kilometr və 44,4 kilometr uzunluğunda Bakı şəhər yolları daxildir.

İl ərzində, həmçinin Bakı-Quba-Rusiya Federasiyası ilə dövlət sərhədi avtomobil yolu 21-ci kilometrində uzunluğu 45 metr, Bakı-Şamaxı-Yevlax avtomobil yolu 20,2-ci kilometrində uzunluğu 30 metr, Mərdəkan prospektinin Qala-Pirallahi avtomobil yolu ilə kəsişməsində uzunluğu 65,4 metr olan

nin yenidən qurulacağını bildirib. İndiyədək dövlət başçısının imzaladığı sərəncamlar əsasında yerli əhəmiyyətli və kənd yollarının yenidən qurulmasına böyük həcmində maliyyə vəsaiti yönəldilib. Bölgələrdə bündəcə vasitələri hesabına qurulan yollar regionlarda

zin qürər yeri olan Bakı meqapolis kimi inkişaf edir. Eyni zamanda, şəhərin gur inkişafı burada yol təsərrüfatının yenilənməsi, tixaclar probleminin aradan qaldırılması üçün tədbirlər görülməsinə qazılmasa zorurətə çevirib. Bu reallıq nəzərə alınmaqla Bakının yol infrastrukturunun yenilənməsinə xüsusi yanaşma sərgilənir. Son

qeyri-neft iqtisadiyyatının, o cümlədən də kənd təsərrüfatının inkişafına güclü təkan verir.

Respublika üzrə yol təsərrüfatının yenilənməsinin digər bir mühüm istiqaməti paytaxt Bakıda və şəhərtrafi ərazilərdə rəsədədir. Ləğv edilmiş təkərlər, tunellər, yeraltı və yerüstü keçidlər, yol qovşaqları mühüm rol oynayır. Bakı ətrafında bir neçə dairəvi yolu yaradılması müştəqil Azərbaycanda yol infrastrukturuna diqqəti təsdiqləyir. Hazırda müxtəlif istiqamətlərdə region-

lardan gələn avtomobiller şəhərə daxil olmadan müvafiq marşrutlarda yollarını davam etdirir. Bu sərada, həmçinin Bakı-Sumqayıt şəhərinin genişləndirilməsi layihəsinin də öneni xüsusü qeyd edilir. Hazırkılan yeni Baş Plana osasən Sumqayıtla Bakını birləşdirəcək də bir yolu çəkilməsi də nəzərdə tutulur.

keçidlərinin tikintisi davam edib.

Hazırda çoxlu sayıda layihənin icrası intensiv şəkildə həyata keçirilir. Bu sırada Muğanlı-İsmayıllı-Qəbələ avtomobil yolu var. AAYDA-dan verilən məlumatda bildirilir ki, bu avtomobil yolu yenidən qurulması 2025-ci ilin yazında tamamlanacaq. Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinin İdarə heyətinin sedri Saleh Məmmədov bildirib ki, hazırda qeyd olunan layihə üzrə işlər davam etdirilir və gələn ilin mart ayında qədər yekunlaşdırılacaq. "Muğanlı dairəsindən Qəbələ istiqamətində olan dörd hərəkət zolaqlı yol istismara veriləcək", - deyə Saleh Məmmədov qeyd edib.

və Zügulba prospektində uzunluğu 65 metr, Zığ-Hövən avtomobil yolu 1,8, 2,7 və 4,4-cü kilometrlərində (hər birinin uzunluğu 74 metr olan) 7 ədəd yerüstü piyada keçidlərinin tikintisi başa çatdırılaraq istifadəye verilir.

Eyni zamanda, paytaxt Xətai rayonunda "Ağ şəhər" layihəsi çərçivəsində yolların tikintisi (I mərhələ) və 8 Noyabr prospektində piyada köpüsüñün tikintisi, Muğanlı-İsmayıllı-Qəbələ avtomobil yolu yenidən qurulması (Ağsu çayı ilə kəsişməsində yeni köprüün tikintisi ilə birləşdiriləcək) və piyada

keçidlərinin tikintisi davam edib.

Hazırda çoxlu sayıda

layihənin icrası intensiv şəkildə həyata keçirilir. Bu sırada Muğanlı-İsmayıllı-Qəbələ avtomobil yolu var. AAYDA-dan verilən məlumatda bildirilir ki, bu avtomobil yolu yenidən qurulması 2025-ci ilin yazında tamamlanacaq. Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinin İdarə heyətinin sedri Saleh Məmmədov bildirib ki, hazırda qeyd olunan layihə üzrə işlər davam etdirilir və gələn ilin mart ayında qədər yekunlaşdırılacaq. "Muğanlı dairəsindən Qəbələ istiqamətində olan dörd hərəkət zolaqlı yol istismara veriləcək", - deyə Saleh Məmmədov qeyd edib.

Rahat yol tərəqqi, müasirlik rəmzi sayılır. Bu baxımdan son 20 ilde Prezident İlham Əliyevin imzaladığı müvafiq sərəncamlar əsasında əsaslı şəkildə təmir edilən və yaxud yeni salınan yollar dinamik inkişaf tempində malik Azərbaycanın müasir simasının sosial və iqtidi-

sadi önmə daşıyan çox mühüm elementini təşkil edir. Tam əminliklə deyə bilerik ki, bəhs olunan dövrə ölkəmizin uğurlu inkişafını həm də paytaxtda və regionlarda yol infrastrukturunun əsaslı şəkildə yeniləniləməsinin təmsilində izləmək mümkündür.

20 ildə 20 min kilometr yol

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 2008-ci il fevralın 20-də imzaladığı "Azərbaycan Respublikası avtomobil yol işçilərinin peşə bayramının təsis edilməsi haqqında" Sərəncamdan sonra hər il 22 fevral avtomobil yolları işçilərinin peşə bayramı kimi qeyd olunur. Yol işçiləri özlərinin peşə bayramlarını yüksək göstəricilərlə qarşılayırlar. Agentliyin balansında ümumi istifadədən 17755 km uzunluğunda avtomobil yolu var ki, bunun 4538 km-i respublika əhəmiyyətli, 13217 km-i isə yerli əhəmiyyətli avtomobil yollarından ibarətdir. Son 20 ilde ölkə üzrə şəhər və kənd yollarının yenidən qurulması ilə bağlı statistika kifayət qədər zəngindir. Belə ki, bəhs olunan dövrə ölkə ərazisində hər il təxminən 20 min kilometr uzunluğunda avtomobil yolları təkilib və yaxud əsaslı şəkildə yenidən qurulur. Respublikamızda I texniki dərəcəli avtomobil yollarının uzunluğu artırılaraq 938 km-a çatdırılıb. Bəhs olunan dövrə ölkə ərazisində 499 köprü və yol tərəncimləri, həmçinin 114 yeraltı və yerüstü piyada keçidləri inşa olunub. Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyindən "Yeni Azərbaycan" a verilən məlumatda bildirilər ki, ümumilikdə, 2003-

2023-cü illər ərzində ölkədə 6 782,6 km respublika əhəmiyyətli, 2 454,4 km Bakı şəhər yolları və 47,9 km Sumqayıt şəhər yolları olmaqla 20 703,6 km uzunluğunda yeni yol təkilib, yenidən qurulub və yaxud təmir edilib.

Ötən il respublikamızda ilk ödənişli yol istifadəyə verildi. Bu, Bakı-Quba-Rusiya Federasiyası ilə dövlət sərhədi avtomobil yolu olundur. Teməli 2017-ci ilde qoyulan ilk ödənişli yolu açılışı 2023-ci il oktyabrın 20-də Prezident İlham Əliyevin iştirakı ilə baş tutub. "Azərbaycan Respublikası regionlarının sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı"na uyğun olaraq yeni avtomobil yolu Hacı Zeynalabdin Tağıyev qəsəbəsindən başlayaraq Rusiya sərhədinədək olan 150 kilometrlik hissə birinci texniki derəcəyə uyğun inşa edilib.

Ölkəmizdə müxtəlif istiqamətlərdə yol infrastrukturunun yenilənməsi beynəlxalq reytinq agentlikləri tərəfindən də yüksək deyərləndirilir. Bəhs olunan dövrə yə təsərrüfatının inkişafı ilə bağlı qəbul edilmiş proqramlar çərçivəsində aparılan uğurlu işlətlərlə Azərbaycan yol infrastrukturunun keyfiyyəti reytinqində MDB dövlətləri arasında 1-ci yerdə, dünyadan 140 ölkəsi arasında isə 27-ci yerdə qərərləşməyə müvəffəq olub.

Qarabağda və Şərqi Zəngəzurda salınan yollar

Müasir yol-nəqliyyat infrastrukturunu qurulması işğaldən azad edilmiş ərazilərdə də geniş vüsst alıb. Qurum rəsmisi bildirib ki, 44 günlük Vətən müharibəsində qazandığımız qələbə Azərbaycanda yol-nəqliyyat məsələləri ilə bağlı vəzifələri, hədəfləri də yeniləyib. Milli prioriteti çərçivən azad olunmuş torpaqlarımızın bərpası çərçivəsində icra olunan infrastruktur layihələrinin mühüm qismi Qarabağ və Şərqi Zəngəzurda avtomobil yollarının bərpasını əhatə edir və Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyi də bu işdə ilk gündən dövlət başçısının qarşıya qoyduğu vəzifələri vaxtında və keyfiyyətə icra etmək üçün əzmlər çalışır. "Azərbaycan Respublikasının işğaldən azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdışa dair I Dövlət Proqramı"nın icrasına dair Tədbirlər Planında Azərbaycan

Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyi tərəfindən 2022-2026-ci illər ərzində ümumi uzunluğu 2 229 km təşkil edən 20 avtomobil yolu layihəsinin və Laçın rayonunda Beynəlxalq Hava Limanının tikintisi ilə əlaqədar qazma-partlama və torpaq işlərinin yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulub. Prezident İlham Əliyevin şəxsi nezarəti ilə həyata keçirilən bu yol infrastrukturunu quruculuğu işləri müasir standartların tətbiqi ilə reallaşdırılır. Öten il tikintisi aparılan uzunluğu 66,4 km təşkil edən 39 avtomobil tunelindən uzunluğu 47,9 km təşkil edən 18 adədində (72,1 faiz) qazma işləri başa çatdırılıb. Həmçinin 2023-cü ilde ümumi uzunluğu 55,8 km olan Laçın şəhərinin küçə və yolları da asfalt-beton örtük tikilmək bərpa olunub.

Mübariz ABDULLAYEV

Naxçıvan müasir inkişaf dövrünün yeni mərhələsinə başlayır

"Heydər Əliyev və Naxçıvanın muxtarlığı" adlı dəyirmi masa keçirilib

Naxçıvan Muxtar Respublikasının Bakıdakı daimi nümayəndəliyində Naxçıvan Muxtar Respublikasının təşkil olunmasına 100-cü ildən müsələhə həsr edilmiş "Heydər Əliyev və Naxçıvanın muxtarlığı" adlı dəyirmi masa keçirilib.

AZƏRTAC xəber verir ki, tədbirdə çıxış edən daimi nümayəndəliyin rəhbəri Bəxtiyar Əsgərov qədim, zəngin, çoxəsrlik tarix, mədəniyyət, dövlətçilik ənənələrinə malik və "Şərqi qapısı" adlanan qədim Naxçıvanın keçidiyi müraciət və çatın, eyni zamanda, şərəfli tarixi inkişaf yoldan ətraflı danışır. Naxçıvan Muxtar Respublikasının yaramasının Azərbaycanın siyasi tarixindən çox mühüm hadisə olduğunu bildirir. B.Əsgərov Prezident İlham Əliyevin 2023-cü il dekabrın 30-da imzaladığı "Naxçıvan Muxtar Respublikasının 100 illik yubileyinin qeyd olunması haqqında" Sərəncam müştəqil və qəlib ölkəmizin müasir tarixində əhəmiyyətli hadisə adlandırbır. O qeyd edib ki, Naxçıvanın davamlı inkişafında Ümummilli Lider Heydər Əliyevin böyük xidməti var. Ulu Öndər hakimiyətə gəldiyi vaxtlardan etibarən daim Naxçıvanı dəqiqətə saxlayır, muxtar respublikanın goləcəyi ilə bağlı on vacib qərarların toşəbbüsəri olub. Son 100 ilde Naxçıvan

zalanan üçtərəfi Boyanın 9-cu bəndindən söz açan B.Əsgərov vurgulayıb: "Həmin bəndo osasən regiondakı bütün iqtisadi və nəqliyyat əlaqələri bərpa edilir, bölgədə yerləşən dövlətlərin vətəndaşlarının, nəqliyyat vasitələrinin və yülkənin hər iki istiqamətdə manecisiz horəkətinin təşkil məqsədile yaradılacaq dəhliz vasitəsi ilə Azərbaycanın qərb rayonları ilə Naxçıvan Muxtar Respublikası arasında

nəqliyyat əlaqəsi bərpa olunur. Yaranacaq dəhlizdən region dövlətlərinin istifadəsi

üçün zəmin yaranır. Ən əsaslı isə Azərbaycanın təsdiyi inkişafın formalşası. Dəhlizin bərpası ilə region dövlətləri arasında iqtisadi əməkdaşlıq üçün sağlam mühit formalşasaq. Yaradılacaq bu şərait, ilk növbədə, muxtar respublikanın iqtisadi, sosial inkişaf üçün etibarlı təminatdır".

Milli Məclisin deputatı, Qəribi Azərbaycan İcmasının sedri Əziz Əlekberli çıxışında tarixi torpaqları qaydış uşağından məsələləri apardılar. Deputat B.Əsgərov Naxçıvanın quruculuğu prosesində Naxçıvanın başlığı, təsərrüfatda Naxçıvanın quruculuğunu təsdiyi deyib ki, Naxçıvan Azərbaycanın yeni hədəflərinin həyata keçirilməsindən ona gedən bölgələrdən biri olacaq.

Sonra çıxış edən Milli Məclisin deputatı Jala Əliyeva Naxçıvanı düşən bəyinlər, istedadları diyarı adlandırbı. Deputat Naxçıvan torpağında böyük ictimai-siyasi xadimlərin yetişdiyi dəqiqətətət. "Naxçıvan bəzən doğma edən onun qədim diyar olması ilə yanaşı, bu torpağın Vətənimizə boxş etdiyi böyük, dahi insanların. Onlardan birincisi isə on böyük azərbaycanlı olan Ulu Öndər Heydər Əliyevdir", - deyə deputat vurgulayıb.

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının prezidenti, akademik Isa Həbibbəyli Prezident İlham Əliyevin Naxçıvan Muxtar Respublikasının 100 illiyinə qeyd olunması haqqında

Ədəbiyyatımızın görkəmli tədqiqatçısı!

Yeganə BAYRAMOVA

Həmid Araslinin doğum günüdür...

Ədəbiyyatşunaslığın inkişafında böyük xidmətləri olan Həmid Araslının anadan olmasından 122 il ötür. Görkəmli akademik Həmid Araslı dəyəri və zəngin araşdırılmaları ilə ədəbiyyatşunaslığımıza mühüm töhfələr verib. Qədim və orta əsrlər Azərbaycan ədəbiyyatı sahəsində xüsusi mövqeyə malik nüfuzlu mütəxəssis kimi geniş şöhrət qazanan akademik Azərbaycan ədəbiyyatı tarixinin sistemləşdirilməsi və dolğun mənzərəsinin yaradılmasına əsaslı rol oynayıb. 1902-ci ildə Gəncədə dünyaya göz açmış Həmid Araslı ilk tohsilini Şah Abbas məscidi nezdindəki mədrəsədə alıb. 1929-cu ilde Bakıya gelib Azərbaycan Dövlət Pedaqoji İstututunun Dil və ədəbiyyat fakültəsinə qəbul olunub. 1932-ci ildə Bakıda aspiranturada tohsil almaqla yanaşı, keçmiş SSRİ EA-nın Azərbaycan filialının nazdındı teşkil olmuş kitabxanaların Şərqi səbəsində rəhbərlik edib. Şərqi əlyazmalarını toplayaraq Əlyazmalar Fonduunu yaratmaq kimi müüm işə başlayıb və təzliyi yaratdığı fondu direktori olub.

Ədəbiyyatşunas alimin yaradıcılığının müüm bir dövrü repressiya illərinə tosadıf edir. Dəfələrlə haqsız təqnidlər, xüsusilə də "Kitabi-Dədə Qorqud"un nəşri ilə bağlı təzyiq və hücumlara məruz qalıb, lakin mövqeyindən dönməyib. "Kitabi-Dədə Qorqud"la bağlı deyilənlərin müqabilindən no "günahını" boyunca alıb, nə də abidə ilə bağlı deyilen sözlərlə razılışlığı diline gotib. Həmçinin Xaqani, Xətai, Hadi və Səməd Vurğunun yaradıcılıqları yanlış mövqədən qıymətləndirildiyi zamanlarda öz mövqeyini açıq şəkildə dileyən gotirib.

H. Arası ədəbiyyatımızla bağlı tekce keçmiş sovet məkanında dəyil, dünən miyazında aparılan tədqiqatları diqqətən izleyir, ədəbiyyatımızın, mədəniyyətimizin qədimliyinə xələl götişən mülahizələrə həssaslıqla yanaşır. O, Azərbaycan ədəbiyyatı və onun nümayəndələri haqqında söylənilənlər haqsız fikirlər, qərəzi müləhizələrə qarşı çıxır, həqiqəti axira qədər müdafiə edirdi. Ədəbiyyat tariximizin sistemləşdirilərək elmi istiqamətdə öyrənilməsində H. Araslının müstəsna xidməti olub. Akademik 1943-44-cü illerde nəşr olunmuş "Müxtəsər Azərbaycan ədəbiyyatı" tərixinin birinci cildində ədəbiyyatımızın ən qədim dövrlərindən başlayaraq XVII əsra qədərki inkişaf mərhələlərinin ədəbi-mədəni mənzərəsini

zəmi sənətinin XII əsr Azərbaycanında təsadüfi hadisə olmadığını, şairi içtimai-mədəni yüksək-səciyyələnən eləmətdər bir dövrün, mərhələnin yetirdiyini söyleyirdi. H. Arası Nizamının Qumdan olması haqqındaki ofsanəni alt-tüs edib. O, Məhəmməd Füzulinin də ardıcıl tədqiqatçısı və Azərbaycandan uzaqlarda tanınmışdır. Şairin hayatı və yaradıcılığının müxtəlif problemlərinə həsr etdiyi 20-dən artıq məqələsi və çox ilki arşadırmalarının yekunu - rus və Azərbaycan dillərində nəşr edilən "Böyük Azərbaycan şairi Füzuli" monoqrafiyası var.

Ədəbiyyatşunas alim Nəsiminin də illərə dərindəmərcilərindən sayılır. O, "Fodakar şair" öcherki, elmi məqələlər və Nəsimi əsərlərinin nəşrlerində müqəddimələr yazır. H. Arası mətnsünaslıq alım kimi də çox məhsuldar olub. Onun bu sahədəki fəaliyyəti mətnsünaslıq elmimizdə ayrıca bir mərhələ teşkil edir. Alim müxtəlif illərdə Məhəsəti, Nəsimi, Xətai, Füzuli, Saib, Qövsü, Vidadi, Vaqif və başqa görkəmləşmiş şairlərin əsərləri dəfələrlə nəşr etdirib. Bu sahədəki axtarışları, klassik əsrlər yaxından tanışlığı, əlyazmalarla işləmək sərişəsi sayəsində mətnlər üzərində təshihlər aparıb, sözlər və şəhərlərə yenidən nəzər salıb. Bunun nəticəsidir ki, tətbiq etdiyi mətnlər tədqiqatçılar tərofından dəhə mötəbər sayılır. H. Arası 1939-cu ildə "Kitabi-Dədə Qorqud"u nəşr etdirərkən ədəbiyyatımıza, mədəniyyətimizə, eləcə də bütün türkologiya elminə böyük xidmət göstərib.

Görkəmli alim 1983-cü ildə Bakıda vəfat edib. Xatırladək ki, Prezident İlham Əliyevin 2019-cu il 11 fevral tarixli Sərəncamına əsasən akademik Həmid Araslının anadan olmasının 110 ililiyi dövlət səviyyəsində qeyd edilib.

"Yeni Azərbaycan" qəzetinə abunə olmaq istəyənlər aşağıdakı yayım şirkətləri ilə əlaqə saxlaya bilərlər:

"Azorpoç" MMC PDM- 0125984955, 0552004544
"Azərbətbatyayı" ASC - 0124411991, 0124404694
"Soma" MMC - 0125940252, 0503336969
"Pressinform" MMC - 0703400100, 050456780
"Qaya" MMC - 012566780, 0502352343
"Qasid" MMC - 0124931406, 0124938343

F.S.Ruhid Hüseynov - 0124349301, 0505357898
"Türkstan Media Group" MMC - 050 241-48-23
"Region Press" MMC - 055 316-79-01
"Ziya LTD" MMC - 0124977696, 0503067744
6 aylıq abunə - 79,20 AZN
12 aylıq abunə - 158,40 AZN

Səhnəmizin Gəray bəyi...

Yeganə BAYRAMOVA

Onun istər teatr, istərsə də kino sənətində oynadığı bütün roller maraqla qarşılıklı. Sayısal hesabsız və yaddaşlara həkk olunmuş bu roller əvəz olunmaz sənət-karımız, aktyor Həsənəga Turabova uğur gətirib, şöhrət qazandırib. Ən osası isə onun adını həmisiyət Azərbaycan mədəniyyəti tarixinə yaziib. Bəzən aktyorun ölümündən 21 il ötür.

H. Arası SSRİ və dünən ədəbiyyatşunaslığında yanlış konsesiyaların geniş yayıldığı bir zamanda Nizami sənətinin milli ruhuna xüsusi həssaslıqla yanaşıb, şairin öz irsi noosanalarqan onun türkə dəllillərlə sübut edib. Alim Ni-

Həsənəga Turabovun anim günüdür

yəm" də Üçgöz Cəfər, "Qaçaq Nəbi" də Qaçaq Nəbi və digər rolları böyük məharətlə canlandırb.

Böyüklüyündən, kiçikliyindən, xarakterindən asılı olmayaq, oynadığı bütün roller Həsənəga Turabova şöhrət gətirir. Lakin onun kino yaradıcılığında "Yeddi oğul istəm" xüsusi yer tutur. Həmin filmə çəkiləndən aktyor 32 yaşında olub. Gəray bəy roluna yaşılı aktyor axtarıblar. Həsənəga Turabovu Adil İsgəndərovun məsləhəti ilə sınaqdandan keçirirler və ilə sınaqdandan sonra qərar verilir - Gəray bəy rolu cavan aktyora həvalə edilir. Bu seçim nə qədər doğru olduğunu təzliklə hor kəsli bollı olub.

Aktyorun son arzusu...

1987-ci ildə isə uzun illər çələngi Akademik Milli Dram Teatrının seki yolu ilə seçilən cəlb edib. "Babək" də Afşin, "Yeddi oğul istəm" də Gəray bəy, "Axırıcı aşırı" də Xəlil, "Ürək... Ürək..." də Murad, "Sevinc Buxtasi" nda Əliyadəd, "Çarvardaların izi" ilə də Adil, "Qəm pəncərəsi" ndə Mirzə Cəlil və Cəlilin atası, "Dante-

İfa etdiyi rollar...

İstədədi və xarici görünüşü ilə tez-tez kinorejissorların da diqqətini cəlb edib. "Babək" də Afşin, "Yeddi oğul istəm" də Gəray bəy, "Axırıcı aşırı" də Xəlil, "Ürək... Ürək..." də Murad, "Sevinc Buxtasi" nda Əliyadəd, "Çarvardaların izi" ilə də Adil, "Qəm pəncərəsi" ndə Mirzə Cəlil və Cəlilin atası, "Dante-

İfa etdiyi rollar...

İstədədi və xarici görünüşü ilə tez-tez kinorejissorların da diqqətini cəlb edib. "Babək" də Afşin, "Yeddi oğul istəm" də Gəray bəy, "Axırıcı aşırı" də Xəlil, "Ürək... Ürək..." də Murad, "Sevinc Buxtasi" nda Əliyadəd, "Çarvardaların izi" ilə də Adil, "Qəm pəncərəsi" ndə Mirzə Cəlil və Cəlilin atası, "Dante-

İfa etdiyi rollar...

İstədədi və xarici görünüşü ilə tez-tez kinorejissorların da diqqətini cəlb edib. "Babək" də Afşin, "Yeddi oğul istəm" də Gəray bəy, "Axırıcı aşırı" də Xəlil, "Ürək... Ürək..." də Murad, "Sevinc Buxtasi" nda Əliyadəd, "Çarvardaların izi" ilə də Adil, "Qəm pəncərəsi" ndə Mirzə Cəlil və Cəlilin atası, "Dante-

İfa etdiyi rollar...

İstədədi və xarici görünüşü ilə tez-tez kinorejissorların da diqqətini cəlb edib. "Babək" də Afşin, "Yeddi oğul istəm" də Gəray bəy, "Axırıcı aşırı" də Xəlil, "Ürək... Ürək..." də Murad, "Sevinc Buxtasi" nda Əliyadəd, "Çarvardaların izi" ilə də Adil, "Qəm pəncərəsi" ndə Mirzə Cəlil və Cəlilin atası, "Dante-

İfa etdiyi rollar...

İstədədi və xarici görünüşü ilə tez-tez kinorejissorların da diqqətini cəlb edib. "Babək" də Afşin, "Yeddi oğul istəm" də Gəray bəy, "Axırıcı aşırı" də Xəlil, "Ürək... Ürək..." də Murad, "Sevinc Buxtasi" nda Əliyadəd, "Çarvardaların izi" ilə də Adil, "Qəm pəncərəsi" ndə Mirzə Cəlil və Cəlilin atası, "Dante-

İfa etdiyi rollar...

İstədədi və xarici görünüşü ilə tez-tez kinorejissorların da diqqətini cəlb edib. "Babək" də Afşin, "Yeddi oğul istəm" də Gəray bəy, "Axırıcı aşırı" də Xəlil, "Ürək... Ürək..." də Murad, "Sevinc Buxtasi" nda Əliyadəd, "Çarvardaların izi" ilə də Adil, "Qəm pəncərəsi" ndə Mirzə Cəlil və Cəlilin atası, "Dante-

İfa etdiyi rollar...

İstədədi və xarici görünüşü ilə tez-tez kinorejissorların da diqqətini cəlb edib. "Babək" də Afşin, "Yeddi oğul istəm" də Gəray bəy, "Axırıcı aşırı" də Xəlil, "Ürək... Ürək..." də Murad, "Sevinc Buxtasi" nda Əliyadəd, "Çarvardaların izi" ilə də Adil, "Qəm pəncərəsi" ndə Mirzə Cəlil və Cəlilin atası, "Dante-

İfa etdiyi rollar...

İstədədi və xarici görünüşü ilə tez-tez kinorejissorların da diqqətini cəlb edib. "Babək" də Afşin, "Yeddi oğul istəm" də Gəray bəy, "Axırıcı aşırı" də Xəlil, "Ürək... Ürək..." də Murad, "Sevinc Buxtasi" nda Əliyadəd, "Çarvardaların izi" ilə də Adil, "Qəm pəncərəsi" ndə Mirzə Cəlil və Cəlilin atası, "Dante-

İfa etdiyi rollar...

İstədədi və xarici görünüşü ilə tez-tez kinorejissorların da diqqətini cəlb edib. "Babək" də Afşin, "Yeddi oğul istəm" də Gəray bəy, "Axırıcı aşırı" də Xəlil, "Ürək... Ürək..." də Murad, "Sevinc Buxtasi" nda Əliyadəd, "Çarvardaların izi" ilə də Adil, "Qəm pəncərəsi" ndə Mirzə Cəlil və Cəlilin atası, "Dante-

İfa etdiyi rollar...

İstədədi və xarici görünüşü ilə tez-tez kinorejissorların da diqqətini cəlb edib. "Babək" də Afşin, "Yeddi oğul istəm" də Gəray bəy, "Axırıcı aşırı" də Xəlil, "Ürək... Ürək..." də Murad, "Sevinc Buxtasi" nda Əliyadəd, "Çarvardaların izi" ilə də Adil, "Qəm pəncərəsi" ndə Mirzə Cəlil və Cəlilin atası, "Dante-

İfa etdiyi rollar...

İstədədi və xarici görünüşü ilə tez-tez kinorejissorların da diqqətini cəlb edib. "Babək" də Afşin, "Yeddi oğul istəm" də Gəray bəy, "Axırıcı aşırı" də Xəlil, "Ürək... Ürək..." də Murad, "Sevinc Buxtasi" nda Əliyadəd, "Çarvardaların izi" ilə də Adil, "Qəm pəncərəsi" ndə Mirzə Cəlil və Cəlilin atası, "Dante-

İfa etdiyi rollar...

İstədədi və xarici görünüşü ilə tez-tez kinorejissorların da diqqətini cəlb edib. "Babək" də Afşin, "Yeddi oğul istəm" də Gəray bəy, "Axırıcı aşırı" də Xəlil, "Ürək... Ürək..." də Murad, "Sevinc Buxtasi" nda Əliyadəd, "Çarvardaların izi" ilə də Adil, "Qəm pəncərəsi" ndə Mirzə Cəlil və Cəlilin atası, "Dante-

İfa etdiyi rollar...

İstədədi və xarici görünüşü ilə tez-tez kinorejissorların da diqqətini cəlb edib. "Babək" də Afşin, "Yeddi oğul istəm" də Gəray bəy, "Axırıcı aşırı" də Xəlil, "Ürək... Ürək..." də Murad, "Sevinc Buxtasi" nda Əliyadəd, "Çarvardaların izi" ilə də Adil, "Qəm pəncərəsi" ndə Mirzə Cəlil və Cəlilin atası, "Dante-

İfa etdiyi rollar...

İstədədi və xarici görünüşü ilə tez-tez kinorejissorların da diqqətini cəlb edib. "Babək" də Afşin, "Yeddi oğul istəm" də Gəray bəy, "Axırıcı aşırı" də Xəlil, "Ürək... Ürək..." də Murad, "Sevinc Buxtasi" nda Əliyadəd, "Çarvardaların izi" ilə də Adil, "Qəm pəncərəsi" ndə Mirzə Cəlil və Cəlilin atası, "Dante-

İfa etdiyi rollar...

İstədədi və xarici görünüşü ilə tez-tez kinorejissorların da diqqətini cəlb edib. "Babək" də Afşin, "Yeddi oğul istəm" də Gəray bəy, "Axırıcı aşırı" də Xəlil, "Ürək... Ürək..." də Murad, "Sevinc Buxtasi" nda Əliyadəd, "Çarvardaların izi" ilə də Adil, "Qəm pəncərəsi" ndə Mirzə Cəlil və Cəlilin atası, "Dante-

<p